

že tudi, če dosežeš samo rob kraterja. Za vzpon na Gillman's Point vodniki planincem celo dajo diplome s potrdilom, da so bili na gori uspešni.

Le dva iz skupine, vodja odprave Aleksander Čičerov in jaz, se vodnikom nisva dala prepričati. Z drugimi sva sestopila toliko, da so prišli v varnejše predele, potem pa sva se sama podala na vrh. Drugič sva bila na Gillman's Pointu prav v času, ko je rdeče rumena perjanica prvih žarkov svetlobe oznanila krvavo rojstvo novega dne in ko je sonce pozlatilo stopničaste ledenike na vrhu kraterja. V mehki svetlobi kristalno čistega jutra sva se nato med granitnimi žandarji po dobro uhojeni snežni gazi sprehodila do Vrha zmage. Zmagoslavje pa je bilo nekoliko grenko, saj sva vedela, da bi tudi drugi člani odprave brez težav dosegli najvišjo točko na Kibu, če bi

vodniki upoštevali našo pripravljenost na višino in bi nam pustili še dve uri spanja. Veter se je namreč polegel takoj, ko je svetloba premagala temo, sončni žarki pa so dokaj hitro prinesli življenje in toplino tudi na vrh Afrike.

Z mešanimi občutki sva se spustila do prijateljev. Ko pa sva videla njihove nasmejane in zadovoljne obraze, sva se nasmehnila tudi midva. Predno smo šli na odpravo, smo govorili, da bi bilo lepo, če bi nas na vrh Gillman's Pointa prišlo vsaj nekaj, zdaj pa nas je bilo na robu kraterja kar 12 in večina je dosegla svoje višinske rekorde. Spoznali smo tudi dve zanimivi in lepi gori, srečali smo celo vrsto simpatičnih ljudi, za konec pa so nas čakali še safariji po narodnih parkih in čudovite, s kokosovimi palmami obrasle peščene plaže Indijskega oceana. Kaj bi hoteli še več?

## VI. FILMSKI FESTIVAL V AUTRANSU

# PUSTOLOVŠČINE V SNEGU IN LEDU

## NUŠA PODOBNIK

Klobuk dol pred mladim danskim režiserjem Michaelom Christensenom in njegovim filmom »Sled« (The Track), s katerim je pri 24 letih osvojil najpomembnejšo nagrado Mednarodnega filmskega festivala snega in ledu, pustolovščine in zabave v francoskem zimskem središču Autransu!

Njegov film sledi pustolovščini Fridtjofa Nansena, norveškega raziskovalca, ki se je pred sto leti odpravil na Grenlandijo. In kako je film nastajal? V 40 dneh preko Grenlandije, več kot 500 kilometrov v hudem mrazu, in sicer na smučeh, narejenih po vzoru izpred sto let. Michael se je za ta »nori« projekt odločil potem, ko je prebral zgodbo o velikem raziskovalcu Nansenu, ki je med drugim leta 1922 prejel Nobelovo nagrado za mir.

## STO LET POZNEJE

Mlademu Dancu se je zdelo ta avantura zgodovinsko pomembna, da pa bi bilo vse skupaj še zanimiveje, se je s štirimi Norvežani — junaki odprave odločil, da vse skupaj ponovijo na enak način kot je storil Nansen pred sto leti.

Na tiskovni konferenci je Christensen dejal: »Odpotovali smo iz istega kraja kot Nansen in pristali prav tam kot veliki raziskovalec. Sledili smo štirim mladim Norvežanom, in to večinoma s kamero na rami. Stara Laponka nam je izdelala škornje in oblačila iz usnja na način, ki so ga poznali pred sto leti, stari kovač je izdelal opremo, neki tesar iz Osla nam je

izdelal sani in smuči, gledališka kostumografka pa je oblikovala oblačila od hlač in svitrov do nogavic, vse po vzoru stare norveške vojske.«

Francozi so se težko sprijaznili z dejstvom, da se jim je kljub največjemu številu filmov v tekmovalnem sporedu grand prix izmuznil iz rok in so se moralno zadovoljiti z drugimi nagradami. Je pa žirija pravilno odločila, saj je to eden od redkih »pravih« filmov na tem festivalu. Vse ostalo, predvsem francoski delež, kar preveč opazno »koketira« s televizijo, tako da smo se na koncu reportaž že naveličali in je bila kakršnakoli »filmska« osvežitev sprejeta malodane z navdušenjem.

Vseeno pa so si Francozi prislužili štiri od sedmih nagrad in nekaj posebnih priznanj. Med francoskimi nagrajenci bi omenila dva: gre za skupino režiserjev, ki so se podpisali pod film »Lovec na med« (Chasseur de miel). Za dvajset minut nas filmska slika popolnoma prevzame in potegne v avanturo, ki pa je to le za nas, medtem ko je glavnemu protagonistu Mani Lalu, zadnjemu lovcu na med v Nepal, to vsakdanje opravilo. Vse skupaj je predstavljeno zelo nenavadno, s pridihom skrivnosti, češ, to je dovoljeno le izbrancem, tako da tudi za trenutek ne pomislimo, da ta zguban stavec vsega tega ne opravlja zaradi zabave, še manj pa zaradi filmske slave, ampak preprosto zato, ker se s tem preživlja on in njegova družina. Ne, zanese nas njegova žilavost, spretnost, ki mu jo lahko zavida marsikateri alpinist, in pa neverjeten pogum, kar pa sam pojasnjuje z božjo voljo.

## POVPRAŠEVANJE PO HUMORJU

Drugi film, dosti bolj življenjski po »evropskih« merilih, je film mladega režiserja Clauda Andrieuxja »Vzpenjanje do onemoglosti«. Prejel je nagrado za najboljši vzgojni film. V filmu nam predstavi psihiatra, ki je v prostem času navdušen obiskovalec gora in se odloči, da bo skupino shizofrenikov »spravil« na goro. Režiser se igra z našimi čustvi, vendar mu vse skupaj »odpustimo«, saj je že ideja posneti o tej nenavadni odpravi film dovolj zanimiva, da ji pozorno sledimo od prvih kadrov do zaključne špice. Še vedno pa velja, da so najboljši filmi te vrste brez teksta. Tudi tokrat je dvema Švicarjema uspelo napraviti 10-minutni film z dobršno mero humorja, ki prav gotovo ne potrebuje besed. Da je film »vžgal«, govori že podatek, da so ga bili organizatorji prisiljeni uvrstiti v program kar trikrat. Tako smo z veseljem pozdra-

vili odločitev predsednika festivalske žirije, znanega francoskega filmskega igralca Maurica Baqueta, ki si je »izmislil« nagrado za najboljši humoristični film in ji sam dodal tudi denarni del, vse skupaj pa predal avtorjema »Super Maxa II« Philipu Bernardu in T. Avedissianu.

Med nefrancoskimi avtorji si je nagrado priboril še en Švicar in posebno nagrado režiser iz Poljske.

Naj na koncu zapišem še to, da se takšna produkcija vedno bolj nagiba k reklamni realizaciji, saj je odvisna od dobre volje številnih sponzorjev, ki za svoj denar zahtevajo kar največ možne in še »prebavljive« reklame. Vedno manj je avtorskih filmov, in to predvsem iz držav, kjer je zimskošportna industrija tako močna, kot je v Franciji in Švici. Zato pa lahko o pravem avtorskem filmu govorimo še pri Zahodnih Nemcih, Angležih, Kanadčanih, Američanih, Poljaki, Italijanih...

## Čestitka Marijanu Lipovšku

Profesorju Marijanu Lipovšku, uglednemu slovenskemu glasbeniku, pedagogu, planinskemu pisatelju in prevajalcu, je ob njegovem 80-letnem življenjskem jubileju, ki ga je praznoval zadnje letošnje januarske dni, poslal vršilec dolžnosti predsednika Planinske zveze Slovenije Jože Dobnik brzojavko z naslednjo vsebino:

Mnogim čestitkam in lepim željam, ki ste jih prejeli ob Vašem lepem življenjskem jubileju, se pridružuje tudi Planinska zveza Slovenije. V imenu organov zveze ter vseh slovenskih planincev in alpinistov Vam izrekam tople čestitke in najlepše želje, da bi preživeli v krogu svojih dragih še veliko zdravih in srečnih let. Naj Vam spomin na vse lepo, kar ste doživeli v gorah in glasbi ter med najbližjimi in prijatelji, pomagajo pri ustvarjanju novih besednih in glasbenih vrednot, Vam v osebno zadovoljstvo, nam, ki jih bomo brali in poslušali, pa lepšati sedanji nič kaj prijetni čas.

Planinska zveza Slovenije se Vam zahvaljuje za velik prispevek, ki ste ga dali k razvoju planinske in alpinistične dejavnosti, zlasti pa še za vse duhovno bogastvo, ki bo ostalo zapisano v zgodovini naše organizacije in slovenske kulture.

Sprejmite iskren planinski pozdrav!

Marijan Lipovšek se je Jožetu Dobniku v pismu takole zahvalil:

Vaše voščilo, ki sodi med najlepše, kar sem jih te dni prejel, me je ganilo, ker

iz Vaših besed čutim, da se obetajo nemara lepši časi tudi Planinski zvezi Slovenije. Z njenim ravnanjem, stališči in sklepi se v zadnjih desetletjih žal nisem mogel strinjati, a seveda nisem nikoli mislil, da bi mogel kot posameznik — in to gotovo na skrajnem obrobju članstva — kakor koli vplivati na odločujočo miselnost v Zvezi.

Vaše besede pa zbuja upanje — a ne zaradi tistega, kar povedo o mojem le malo pomembnem prispevku h gorniškim organizacijskim prizadevanjem in k mišljenju — da se bodo vremena začela morda jasni — za planince-gorohodce, za gornike, plezalce-alpiniste, in da bodo na ustrezno mesto postavile tudi vrhunske dosežke, ki jih slej ko prej občudujem; mislim namreč na mesto, ki bo imelo odprti posluš tudi za duhovno stran takih dejanj.

Želim Vam — z vsjo svojo neomajno pripadnostjo našemu svetu, posebno gorskemu, da bi uspeli v vsem, kar je sedaj v načrtih dobrega za naše gore (ekologija), za naše planince (osveščenost za gorski svet) in za pravo družbeno vrednotenje vseh različnih posegov v gorski svet, dobrih in slabih, med slabimi tudi pretirano vrednotenje sporta, ki se ne ozira na naravo.

Z resnično, iskreno željo, da bi to dosegli, da pa bi tudi te moje ključne besede prav bile sprejete — seveda ob tem, da nikakor ne mislim z njimi na kakšno oprijemljivo, takojšnje dejanje, Vam pošiljam kar najlepši planinski pozdrav.